

Polder.blad

Juli 2012

natuurpunt Hobokense Polder

Sint-Jacobsvlinder op bosorchis
Foto: Toon Verbruggen

Een zonnig weekend vol natuurbeleving

Ja, ik dacht, de zomer gaat nu wel beginnen want twee dagen na elkaar zonneshijn... Hoe kan een mens zich toch vergissen...

Maar niet getreurd, want de tenten tijdens onze kooknamiddag boden een goed schaduwplekje en moesten niet dienen om iedereen droog te houden! Tijdens het koken van de brandnetelsoep (lekker) en met een Mojito (uiteraard met versgeplukte watermunt uit de Polder) in de hand, werden de namen en de meters en peters van onze twee nieuwe kleine Galloway-kalfjes bekend gemaakt. Ga de kalfjes zeker eens bewonderen!

De Goudklompjes herstelden in een rotvaart de wandelpaden, V-poortjes en ruimden omgevallen bomen op. Verder hebben leerlingen van verschillende scholen hen geholpen om Japanse duizendknoop te beheren. Dit alles geeft onze wandelaars een goed gevoel, zij kunnen nu genieten van een Polder die weer vol staat met prachtige orchideeën en andere leuke planten. Ook herstelt de Violiergracht zich goed, salamanders en stekelbaarjes werden er al in terug gevonden. Nu nog hopen dat ook de waterviohier terug te voorschijn komt. In de herfst hopen we de vlinder klaar te hebben, zodat iedereen nog meer kan genieten van dit plekje. Aan de Metaalstraat werd er een nieuwe brug geplaatst, zodat de wandelaar ook tijdens de hoge waterstanden dit stukje van de Polder kan bewandelen.

Naast beheers- en herstellingswerken, werden vele uurtjes gependend aan het inventariseren van vogels. Maar ook was er dit jaar extra aandacht voor de vissen en salamanders. Lees zeker het artikel hierover verder in dit nummer. De planten en insecten, komen hopelijk de volgende keer in aanmerking.

Over beleid kunnen we medelen dat het dossier Hydepark de goede richting uitgaat, maar later hier meer over. Meer en meer worden we gevraagd om advies en dat is een goede manier om iets te doen voor de natuur in Hoboken.

Voor de meesten onder ons staat nu de vakantie voor de deur en gezien 'dichtbij-vakanties' hip zijn dit jaar, een goede tip: kom gerust eens uitrusten in onze Polder of doe mee met één of meerdere van onze activiteiten.

Of spring op een zonnige dag de fiets op en neem deel aan de Natuurpuntzoektocht in de natuurparels van Aartse-laar en de Rupelstreek!

Veel leesplezier met dit nummer.

Danny

Inhoudstafel

Editoriaal	2
Kalender	3
Onze sponsors	6
Cursus Natuur in de stad	7
Jong leven in de Polder	7
Herfsttrektellingen	8
Beheer door Goudklompen	9
Receptie bij Siblo	11
Wat gebeurt er in de Polder?	12
Visfinken in de Polder	13
Districtsraadsverkiezingen	14
Waarnemingen in de regio	16
Zomerse fietszoektocht	19
Bedreigd erfgoed	20
Het regenwolkje en boer Krelis	21
De lindeboom	22
Magische wandelingen in HP	23
Recepten met Polderkruiden	24
Kookwandeling en naamgeving	25
Colofon	26
De afdeling in beeld	27
Activiteitenkalender	28

Met dank aan de fotografen.
Enkele foto's werden van internet geplukt.

Voorkaft: Baltende futen

Foto: Pierre Nowosad

Achterkaft:

Kalfje May op geboortedag

Foto: André Van Langenhove

Zaterdag 7 juli om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Wim Mertens, 03/216 93 62 – wim.a.mertens@skynet.be

Einde juni werd er weer gestart met het maandelijks weekendnatuurbeheer, overwegend afwisselend een zaterdag en een zondag. Er wordt gewerkt van 9 u tot 13 u.

We kunnen ieders hulp gebruiken om het natuurbeheer uit te voeren: jong en oud, man en vrouw, ...

Een greep uit de uit te voeren werken voor deze zomer en het komende najaar:

- maaien en afvoeren van maaisel

- onderhoud wandelpaden
- verwijderen van exoten
- verwijderen van sluikestort

Vele handen maken het werk lichter en geven ook een fijne sfeer. Dus welkom. Er wordt gezorgd voor een lekkere koffiekoek voor de noeste werkers.

Afspraakplaats: Schroeilaan (straat naast de spoorweg) aan de container naast firma Procap. Meebrengen: werkhandschoenen en stevige schoenen of laarzen.

Van harte welkom op onze activiteiten !

Honden kunnen in ons natuurgebied Hobokense Polder mee aan de leiband, maar kunnen niet mee bij andere activiteiten.

Kostendelend vervoer (5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Voor deze activiteiten dient ingeschreven te worden

Zondag 8 juli om 14 u

Vlinderwandeling in de Hobokense Polder

Gids: Toon Verbruggen, 0471/47 53 78 – toonverbruggen@skynet.be

We maken een wandeling langs de interessantste vlinderplekjes in de Hobokense Polder. We profiteren nog van de laatste dagen van de "eerste generatie"-top voor er half juli een zekere vlinderluwte intreedt.

Vandaag frist Toon je kennis over verschillende vlinders nog eens 'life' op of laat hij je kennis maken met de vlinders die in de Hobokense Polder kunnen voorkomen.

Atalanta, bruin, bont en oranje zanddoogje, dagpauwoog, kleine vos, distelvlinder, gehakkelde aurelia, groot en klein koolwitje, klein geaderd witje, hooibeestje, Icarusblauwtje, boomblauwtje, bruin blauwtje, kleine vuurvlinder, koninginpage en landkaartje kunnen rond deze tijd waargenomen worden.

Of wordt juni zo heet dat uit het zuiden gele luzernevlinders aan komen

vliegen of een rouwmantel?

De Hobokense Polder heeft al deze vlinders reeds te gast gehad. Twee jaar geleden konden we nog een "nieuweling" voor de Polder ontdekken: de eikenpage.

Wil je thuis vlinders aanlokken? Dat kan je doen door rottende bananen op een voederplankje in de zon te leggen.

Praktisch:

Afspraak om 14 u aan Procap, Schroeilaan (naast spoorweg). Einde omstreeks 17 u.

Meebrengen: zonne- en muggenmelk, stevige wandelschoenen, vlindergids (indien in bezit).

Deze tocht kan niet doorgaan bij regenweer. Dan houden de vlinders zich immers verscholen.

Zondag 22 juli om 9.30 u

Bezoek aan het Blote voetenpad te Zutendaal

Leiding: Danny Jonckheere en Eva Suls

Op onze blote voeten lopen zijn de meeste onder ons al lang verleerd. Van kleins af aan werd er al gezegd: "Doe iets aan uw voeten." Maar nu kunnen we onze voeten terug de vrijheid geven om te voelen en te genieten. Voel de prikkels van

houtsnippers, stenen, gras, zand. Voel warm en koud, vochtig en droog. Aangenaam, opwekkend en prikkelend op een route van bijna 2 km in de Lieteberg. Het lopen op blote voeten is medisch gezien zeer gezond en heeft een

Photo by: Jan verschooten 2009

positieve werking op de mens. Het stimuleert het hart en de bloedsomloop en de bloeddruk.

Op het pad zijn er verschillende waterpartijen, zandheuvelds, steile hellingen en ook een uitkijktoren, een doolhof en een hangbrug waar dat we op onze blote voeten over en op moeten.

Kortom, kom mee op deze leuke halve dag uitstap voor jong en oud. Kinderen vanaf 4 jaar kunnen zeker mee en gaan dit zeer tof en leuk vinden.

Nadien sluiten we af met een picknick die we zelf hebben meegenomen en die we daar op een zeer ruim terras kunnen opeten (dranken van het café!!)

Praktisch: afspraak om 9.30 u op de parking van de Kioskplaats in Hoboken en aan 't Spant, Boomsesteenweg (onder viaduct) Wilrijk 15 minuten later.

Kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km.

De afstand naar Zutendaal is 108 km, neem een 11 euro voor de onkosten van het vervoer.

Einde in Hoboken omstreeks 15 u.

Meenemen: een stuk van 1 euro voor de locker van de schoenen (die krijg je nadien terug), handdoek om nadien de vuile voeten proper te maken en natuurlijk onze pick-nick. Deelnameprijs: volwassenen 3 euro p/p. Kinderen onder de 1.20 m 2.50 euro p/p.

Voorinschrijven verplicht. Wie mee wil, stort ten laatste 15 juli de deelnameprijs op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding "Blote voetenpad" en het aantal personen en mail/tel.nr.

Wie bijkomende inlichtingen wenst of wie na het verstrijken van de inschrijfdatum toch nog mee wil, telefonteert of mailt naar Danny Jonckheere, 0478 33 24 27 of jonckheeresmedt@gmail.com

Zaterdag 4 augustus om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Wim Mertens, 03/216 93 62 – wim.a.mertens@skynet.be

In augustus voorzien we tweemaal weekendnatuurbeheer, nl op zater-

dag 4 augustus en op zaterdag 18 augustus. Praktische info: zie 7 juli.

Zaterdag 18 augustus om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 – jonckheeresmedt@gmail.com

Praktische info: zie 7 juli.

Zondag 19 augustus om 9 u (10 u in Kalmthout)

Fietstocht in Kalmthout en omgeving met bezoek Bijenteeltmuseum

Leiding: Paul Van den Broecke en André Van Langenhove

Ook dit jaar richt Natuurpunt Hobokense Polder weer een familiale fietstocht in van ± 38 km.

Waar gaan we fietsen?

We gaan een fietstocht maken door één van de mooiste plekjes van ons Vlaanderenland en grensoverschrijdend in Nederland.

We vertrekken vanaf de hoofdparking op de Kalmthoutse Heide. Een traject door de Kalmthoutse Heide behoort tot de mooiste tochten die je als fietser kunt ondernemen.

Voordat we aan de fietstocht starten,

gaan we eerst het Bijenteeltmuseum bezoeken met een plaatselijke gids. Het Bijenteeltmuseum is opgedeeld in zeshoekige cellen, zoals de cellen van een honingraat. We vernemen er het ongelooflijk fascinerende bijenverhaal. Dank zij de doorzichtige kasten kunnen we vlakbij de kleine zoemers komen. De gids neemt ons mee in de zoete wereld van nectar, stuifmeel en honing.

Dit bezoek is zeker de moeite waard en de extra kostprijs bedraagt maar 3 euro.

Wat breng je mee?

Een picknick voor het middageten
Eén fiets per persoon
Regenjas (welke we niet gaan nodig hebben)
Een brok gezonde humor en de nodige babbels voor onderweg
Gepast 3 EURO per persoon voor het Bijenteeltmuseum met gids

Voor het transport naar Heide vragen we aan wie kan om zijn fietsdrager voor de auto te gebruiken.
Voor wie over geen fietsdrager beschikt, kunnen wij voor fietstransport zorgen. Dit is wel beperkt (10) voor het aantal fietsen! Dus melden !!!!

Waar samenkomen?

Met diegenen die zelf een fietsdrager hebben spreken we af om 10 u op de parking Putsesteenweg 131 2920 Kalmthout.

Wie fietsvervoer nodig heeft, dient ten laatste zijn fiets(en) af te leveren om 9 u achter het station Hobokense Polder (kruising Berkenrodelei en de spoorweg)

We fietsen aan een tempo dat iedereen (getraind of boodschappenfietser) gemakkelijk aankan.

Om alles in goede banen te leiden, vragen we u om **in te schrijven** voor deze activiteit.
Liefst via de website <http://www.wijvandeypolder.be/goudklompjes/documents/fiets-tocht/programmas/beschrijving.php>
Klik op "INSCHRIJVEN" of telefonisch aan André of Paul:
Tel. André: 03/288 00 81
Tel. Paul: 03/828 63 38
Wij verwachten u !

Kalmthoutse heide
Foto: Chris Verwaest

Dinsdag 21 augustus om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus

Alle geïnteresseerden welkom!

Zaterdag 8 september om 7.30 u

Bezoek aan de bossen van De Merode en Averbode Bos en Heide

Gids en leiding: Danny Jonckheere, 0478/33 24 27

jonckheeredesmedt@gmail.com

Het gebied **De Merode** ligt op de overgang tussen de Zuiderkempen, in het noorden, en het Hageland in het zuiden. Dat maakt dat je er een rijke variatie aan landschappen en natuur aantreft. Want de vlakke Zuiderkempen hebben zandige, arme bodems die vaak beplant zijn met naaldbossen, met hier en daar vennen. Het heuvelachtige Hageland heeft dan weer meer leem in de bodem en typisch roestkleurige, versteende zandbanken. De bossen liggen er meer verspreid en op de flanken van de heuvels vind je holle wegen.

Het domein De Merode is een gebied van bijna 1500 ha, dat zich uitstrekt over de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg. De bossen en landerijen waren eeuwenlang eigendom van de prinsen De Merode. De deelgebieden Helschot (toekomstig bosreservaat), Varenbroek en Kwarekken richten zich meer op de natuurliefhebber. Wij

gaan daar een groot stuk van verkennen (wandeling is ca 10 km).

Nadien eten we onze mee gebrachte picknick op in een plaatselijk café om dan verder te gaan naar **Averbode Bos en Heide**.

Rond de bekende abdij van Averbode ligt één van de grootste stukken natuur die in beheer zijn van Natuurpunt, meer dan 530 ha aanééngesloten rijkdom.

In samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij en met veel steun van het Europees Life-fonds loopt hier een groot natuurherstelproject dat heide en vennen en moerassen laat afwisselen met prachtige eiken-, beuken- en berkenbossen.

De herstelde vennen geven weer vele nieuwe kansen aan waterminnende soorten, de nachtzwaluw en de boomleeuwerik zijn er terug waar-

Nachtzwaluw

genomen en natuurlijk niet te vergeten de vele boomvalken die hier over de vennen op libellen komen jagen. De namiddagwandeling is ca 9 km.

Praktisch: afspraak om 7.30 u op de parking van zwembad Sorgvliedt (Krijgsbaan) Hoboken en aan 't Spant, Boomsesteenweg (onder viaduct) in Wilrijk 15 minuten later. Kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km.

De totale afstand is ongeveer een 125 km, neem een 6 à 7 euro mee voor het vervoer. Einde in Hoboken omstreeks 17.30 u

Meenemen: boterhammen, drinken voor onderweg, verrekijker, fototoestel en veel wandelplezier.

Info bij Danny Jonckheere, 0478/33 24 27 of jonckheeredesmedt@gmail.com.

Zondag 16 september om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 – jonckheeredesmedt@gmail.com of Wim Mertens, 03/216 93 62 – wim.a.mertens@skynet.be

Praktische info: zie 7 juli

Dinsdag 18 september om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus

Alle geïnteresseerden welkom!

Zaterdag 22 september om 7.30 u

Start herfsttrektellingen op Scheldedijk

Leiding: Luc Van Schoor, 0494 /33 63 09 - luc.vanschoor@scarlet.be

Het is vandaag de startdag van de herfsttrektellingen die al voor de zevende maal door Luc Van Schoor verzorgd worden en die een schat

aan wetenschappelijke informatie opleveren.

Meer info: zie blz. 8

Woensdag 3 oktober om 19.30 u

Cursus De stad, mijn eerste natuur

Info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Vandaag start de driedelige cursus De stad, mijn eerste natuur. Tweede theorieles op 10 oktober. Praktijkwandeling in Hoboken op zaterdag-

voormiddag 13 oktober.

Verdere info en inschrijvingsmodaliteiten: zie blz. 7

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

- Fietsenwinkel Hobobikes BVBA, Kapelstraat 137, 2660 Hoboken Tel. 03/827 58 47
- Uurwerken, juwelen en optiek, Annik De Mey, Kioskplaats 81 / 83, 2660 Hoboken Tel. 03/830 21 12
- BVBA Javebo, J. Stormstraat 29, 2660 Hoboken Tel. 03/827 46 05
- Verzekeringen en beleggingen Alert N.V., Kioskplaats 60, 2660 Hoboken Tel. 03/827 31 50
- Verzekeringkantoor Marc Van Ruymbeke, Frans Smekensstraat 7, 2660 Hoboken Tel. 03/827 29 48
- Beenhouwerij Van der Keere, Kapelstraat 39, 2660 Hoboken Tel. 03/827 53 01
- Tuinaanleg Huylebroeck, Jules Pauwelsstraat 50/52, 2660 Hoboken Tel. 03/830 44 90
- Firma Procap, Plastics dopjes, Schroeilaan 15, 2660 Hoboken Tel. 03/830 40 00
- Aan tafel BVBA, Fried Denayer, Pierre Van den Eedenstraat 47, 2660 Hoboken Tel. 03/828 53 28
- Bacobbank, Kioskplaats 62, 2660 Hoboken Tel. 03/827 51 53
- Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32, 2660 Hoboken Tel. 03/828 49 96
- Victor Van den Eede & zonen houthandel, Oudestraat 101, 2660 Hoboken, Tel. 03/827 56 84

Cursus De stad, mijn eerste natuur

Stad - natuur: twee begrippen die op het eerste zicht het tegenovergestelde van elkaar zijn. Toch valt er ook in een stadse omgeving heel wat te beleven op vlak van natuur. Sommige dieren en planten hebben zich aangepast aan een leven tussen mensen en beton. En een stadspark is vaak veel natuurrijker dan je denkt.

In deze vorming maken we kennis met de natuur die je in een stadstuin of gewoon op straat kan tegenkomen. We wandelen langs de straten om algemene vogels, planten en insecten te vinden én leren kennen.

Om dit alles grondig onder de knie te krijgen voorzien we drie lesmomenten. We starten de cursus op woensdag 3 oktober.

Wim Veraghtert, werkzaam bij Natuurpunt Educatie, is onze lesgever.

Praktisch:

- De twee theorielessen gaan door op woensdagen **3 en 10 oktober**

in De Schorren, Graspolderlaan, 32 Hoboken telkens van 19.30 u tot 22.30 u.

- De praktijkles gaat door op zaterdag **13 oktober** van 9 u tot 12 u in de Hobokense straten en een park/tuin.

Iedere natuurliefhebber kan aan deze cursus deelnemen. Welkom!

Wil je inschrijven?

Stort je deelnamebedrag

op rek. 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding: De stad, mijn eerste natuur. Leden Natuurpunt betalen 22 euro, niet-leden betalen 28 euro. In dit bedrag is een drankje tijdens de theorielessen inbegrepen.

Meer info bij Ria Thys, 03/289 73 66 ria.thys@telenet.be

Weerom jong leven in de Gallowaykudde !

Dit voorjaar werden opnieuw twee kalfjes geboren in de Graspolder. Eentje op 24 april en eentje op 24 mei. Beide zwarte kalfjes en hun moeders stellen het goed. Ze kregen al snel een nummerlabel in de oren, wat wettelijk verplicht is. Onze plaatselijke "cowboy" André leidt zowel het administratieve als het veldwerk rond onze grazers in goede banen.

Zoals we al van bij de vorige drie geboortes gewend zijn, hebben ook deze kalfjes een naam gekregen. Er kwamen tal van voorstellen binnen, in totaal van een 30-tal personen.

Het koetje dat geboren is op 24 april, zal voortaan als May door het leven gaan. **May** is een Schots woord (Galloways is een Schots runderas) en betekent "zwarte parel". De naam werd voorgesteld door Magali Uytterhaegen. Meter en peter van May worden Sylvia Vandenbroeck en Franz van Leekwijck.

Het stiertje dat geboren is op 24 mei kreeg de naam **André**, naar zijn toezichter en dierenvriend André Van Langenhove. De naam werd voorgesteld door Roger Desmedt. Meter en peter van Andréke worden Ann De Smedt en Michel Caudron.

Proficiat peters en meters en neem zeker geregeld een kijkje bij jullie petekinderen.

May (r) en Andréke (!)

Vogeltrektellingen op de Scheldedijk! Unieke belevenissen !

Al het zevende jaar op rij zal Luc Van Schoor in september en oktober zo-
wat elke ochtend op de Scheldedijk
te vinden zijn. De resultaten van zijn
dagelijkse trektellingen zorgen voor
heel belangrijke informatie.
Gedurende een zestal weken wordt
er nagegaan hoeveel vogels er langs
de Schelde naar het zuiden trekken
op zoek naar beter weer, maar vooral
naar voedsel. Uit ervaring weten we
dat bij geschikte weersomstandig-
heden vele honderden vogels van
verschillende pluimage passeren,
een spectaculaire ervaring.

**De trektellingen starten dit jaar op
zaterdag 22 september en lopen
door tot zondag 4 november.** Veel
zal afhangen van de weers- en trek-
omstandigheden in die periode.

Om een idee te krijgen van de resul-
taten van vorig najaar en de lente-
trektellingen van dit voorjaar, kan
je een kijkje gaan nemen op onze
eigen website www.hobokensepolder.be - Projecten - Trektellen

Of neem even het
Polder.blad januari
2012 ter hand. Daarin
vind je een prachtig en
uitgebreid overzicht van
lente- en herfsttelsei-
zoen 2011.

Luc is bij 'goed trek-
weer" elke ochtend
te vinden op de Scheldedijk, vaak
ondersteund door "kleppers" als Jan,
Guy, Bert, André, Joachim, ... En dan
nog komen zij soms ogen tekort om
de langsttrekkende vogels te kunnen
waarnemen. En natuurlijk moeten al
die aantallen en soorten genoteerd
worden, dus een "notulist" is even-
eens een enorme meerwaarde. Het
is bovendien allemaal veel gezelliger
als je dit met enkelen kan aanvatten.
Zoveel redenen om Luc zeker eens
(of meermaals) te vergezellen.
En een laatste belangrijk argument
om zo'n trektelling eens mee te ma-
ken: je leert heel veel bij over vogels
en hun trekgedrag.
Bij 'goede trek' gebeuren de tellingen

tot ca middaguur op de Scheldedijk
of in de Graspolder op dezelfde plek.
Tegen de middag is de kans op roof-
vogeltrek veel groter en dan kan je
wel eens "specialekes" zien voorbij-
vliegen. Bij 'mindere trek' gaan onze
tellers al wandelend zoeken naar de
trekvoegels die even in de Hobokense
Polder vertoeven.

Praktisch: Wil je deelnemen? Con-
tacteer dan daags voordien (liefst
's avonds voor 22 u) even Luc Van
Schoor, 0494/33 63 09.
Geregeld stuurt Luc een tussentijdse
evaluatie via email. Wil je graag mee
geïnformeerd worden, vraag het hem
via mail: luc.vanschoor@scarlet.be
Meebrengen naar de tellingen: ver-
rekijker, eventueel telescoop, (zeer)
warme kledij, ook als het niet zo
koud lijkt. Als de weersomstandighe-
den meezitten, sta je toch enige uren
op de Scheldedijk. Dan krijg je zelfs
koude voeten bij 10°C!; eventueel
warme drank en een knabbel.

Hoe bereik je de telpost? Er zijn
meerdere mogelijkheden:

- Parkeren aan einde Scheldelei,
trappen omhoog en kasseiweg
naar rechts volgen tot je aan de
Schelde komt.
- Parkeren op Petroleum Zuid op
einde Benzineweg en korte wan-
deling via de Scheldedijk tot aan
de telpost.
- Voor wie het tellen wil combine-
ren met een wandeling: parkeren
op de Schroeiaan. Aardgas-
wandeling volgen doorheen de
Polder en zo kom je automatisch
aan de Scheldedijk. Nadien kan
je je wandeling op het Aardgas-
wandelpad gewoon verderzetten
(wandeling = 7,5 km)

Foto's: Pierre Nowosad - Bewerking: Luk Smets

Werken in de Polder met Goudklompjes en anderen

Roger Desmedt

Woensdag 18 april 2012

Maaien (JDK) en opruimen Sibloveld
Opkuisactie KTA - Hoboken m.m.v.
Opsinjoren
Natuurwandeling Polderstadschool

Een drukke dag in de Polder.
Veel schoolkinderen (SIBLO - De
Wegwijzer, KTA Hoboken en de Pol-
derstadschool)

Een verslagje van Franz Van
Leekwijck.

Om 9 u vertrokken de GKI's met de
maaibalk en tractor naar het "Pol-
derke van Thys"
Michel en Adri gingen eerst de
schermwand aan het rode pad her-
stellen, daar waren planken bescha-
digd.

Dan, na het eten ... nog wat oprake-
len en alles terug op de kar laden en
... terug naar onze container.

Totaal = 33 werkers

Woensdag 2 mei 2012

Omgeving Procap maaien (JDK) +
opruimen

Vandaag onder prima weersomstan-
digheden gewerkt in de omgeving
van Procap. Bestrijden JDK en an-
dere + opruimen. Normaal gingen we
het Hoogveld onder handen nemen,
maar gezien het waterpeil (regen van
de laatste weken) was dit niet moge-
lijk voor de kids.

De aanwezige GKI's waren al gestart
met maaien (maaibalk en bosmaai-
er), zodat de SIBLO - kids bij aan-
komst direct konden starten. Juffen
Diane en Leentje, vergezeld van 14
SIBLO - kids met ondersteuning van
2 Passage jongeren hadden er zin in
zodat de werken flink opschoten.
Al snel was het eerste veld (kruis-
punt naar spoorweg) opgeruimd en
konden we verder trekken naar de
Schroellaan.

Nadat de kids vertrokken waren,

restte er en-
kel nog wat
opruimwerk
en werden
de laatste
wortelstron-
ken uitgesto-
ken. Ook onze
"timmerman"
Willy kwam
even langs,
om met
Gilbert VdV
en André VL
de "poort-
werken" te
bespreken.

De school was mooi
op tijd. André V.L.
gaf wat uitleg aan de
kinderen (rakelen en
wortelstronken uitste-
ken) terwijl Franzke
al begonnen was met
de duizendknoop af te
rijden. Gilbert ging de
wortels te lijf en John
zorgde ervoor dat de
steenhoop eindelijk
verdwenen is.
Chris met de tractor
ging de verzaagde
boomstammen in de
aanhangwagen laden

en afvoeren naar de ingang bij de
Procap - container.
De kinderen hadden een zware kluit
aan deze boomstronken.

De GKI's moesten zich opsplij-
ten, maaien en opkuisen SIBLO
- veld, ondersteuning opkuisactie
en wandeling. De opkuisactie en
daaropvolgende wandeling werden
ondersteund door Luk Smets en Adri
Joncheere, het SIBLO - veld werd
onder handen genomen door de
andere GKI's en de SIBLO - kids.
Het SIBLO - veld lag er na de
actie weer netjes bij. De opkuisactie
leverde 15 rode zakken afval op,
opgehaald vanuit het vertrekpunt
Procap en gaande tot aan de Schel-
dedijk. Onderweg werd er ook door
de stadsdiensten hulp geboden bij
het opruimen en afvoeren van een
grote autoband. Er werd ook ontdekt
dat onze vijand N° 1, de Japanse
duizendknoop "eetbaar" zou zijn.

Totaal = 68 werkers

Woensdag 25 april 2012

Maaien (JDK) en opruimen "Polderke
van Thys" met de kinderen van het
Hofke van Thys.

Dat ging goed, hun "Polderke van
Thys" was weldra netjes en mooi
opgeruimd. Om 11.30 u werd er ge-
stopt en konden ze gelukkig en moe
gewerkt terug naar hun school.

Totaal = 28 werkers

Woensdag 9 mei 2012

Maaien (JDK) en opruimen van het
Hoogveld (CGD)

Toffe ploeg harde werkers op weg
naar hun Polderke Van Thys

Andre Van Langenhove

Vandaag geen jongeren. De toegangsweg naar het Hoogveld stond onder water, te lastig voor de kids. Dus de GKI's stonden er alleen voor. Gelukkig is, door het doorgedreven werk van de laatste jaren, de JDK gedeeltelijk onder controle. Waar we anders tot ons middel (soms hoger) verdwenen tussen dit gewas, waren de scheuten nu ongeveer 0.5 m. hoog.

Het was dus iets gemakkelijker maaien en opruimen.

Ondanks de voorspellingen bleef het, op enkele druppels na, ook nu weer droog.

Willy "de schrijnwerker" leverde vandaag ook prachtige "klappoorten" die we kortelings kunnen plaatsen. Bedankt Willy.

Woensdag 16 mei 2012

Palen voor nieuwe poort plaatsen aan oude verbindingsweg + takkenwal aanleggen.

Gezien de werkzaamheden, ook nu weer geen jongeren.

Een deel van de GKI's hielden zich bezig met de palen, de anderen verzamelden gevallen bomen en (HAND) gezaagde takken en boompjes om de takkenwal links van de poort te verstevigen en uit te breiden (dus niet te veel lawaai).

Tegen de middag stonden de palen stevig in de grond en was de takkenwal gevormd.

We kregen ook het bezoek van een school, op wandeling, onder leiding van Luk, ze luisterden met grote belangstelling naar de werking van de Goudklompjes gebracht door Paul.

Tijdens de pauze was er een bespreking van de punten (die tellen voor de GKI's) gebracht op de bestuursvergadering.

Na het eten, nog wat opruimen en deze dag zat er weer op.

Wanneer de poort geplaatst is en de weg vrijgemaakt, wordt de takkenwal aangesloten aan de poort en dan is deze ingang flink beschermd.

Totaal = 9 Goudklompjes

Woensdag 23 mei 2012

Klappoorten plaatsen (raster vanaf

verbindingsweg) en zeefzand aanvoeren om doorgang te verbeteren.

Vandaag onder zomerse omstandigheden in de Polder gewerkt.

Op het programma stond vandaag:

- De twee eerste (nieuwe klappoorten – dank u wel Willy) plaatsen, voorbij het Kijkpunt en dan rechts het raster in.
- Zeefzand uitrijden met de SIBLO - kids.

Met een overvolle tractor kar en maaibalkkar, trokken we naar de werkplekken.

Aan het rolstoelpad werd het materi-

aal voor de SIBLO - kids afgeladen, de rest reed verder naar de eerste klappoort. Bij aankomst van de SIBLO - kids van Juf Kelly begonnen we met de ergste spoorvorming naast het rolstoelpad op te vullen. Toen Paul met de maaibalkkar aankwam, konden de kids de eerste lading zand aanvullen. Na het laden van de tweede kar gingen alle kids en de juf mee naar het raster en terwijl de jongens nog een derde kar ophaalden, gingen de meisjes en juf Kelly onder leiding van André VL de koeien en de kalfjes spotten. Toen was het weer tijd voor de kids om te vertrekken. Dit was hun laatste keer

in de Polder dit schooljaar.

Tot volgend schooljaar kids en hartelijk dank voor jullie gepresteerde werk.

De GKI's onder leiding van "schrijnwerker" Willy hadden ondertussen de eerste palen in de grond gekregen - het was een hele karwei - zodat de eerste poort geplaatst kon worden. Na de pauze werd de werkplek verlegd naar de tweede klappoort.

Bij de lunch was er een traktatie van onze jarige Chris (proficiat). Na de lunch werd de tweede poort verder afgewerkt en nog één kar zeezand aangevoerd. Na het sluiten van de poorten en omheiningen was het weer tijd om op te ruimen. Een productieve, warme dag zat er weer op.

Totaal = 19 werkers

Woensdag 30 mei 2012

Maaien (JDK) en opruimen SIBLO - veld

Vandaag onder zomerse omstandigheden het "SIBLO - veldje" kortge-wiekt.

Juf Leentje en Juf Linda kwamen met hun 15 kids ons werk verlichten. 8 GKI's vertrokken naar het SIBLO veld. Michel en Chris gingen de af-rastering aan de Scheldedijk herstellen. De overige GKI's vlogen samen met de juffen en de 15 kids aan het SIBLO veld.

Ook een gelegenheidswerker (Thomas Panis) kwam ons versterken. Tegen de pauze was er al een groot stuk gedaan. Ook hier laat het door-gedreven maaisysteem zich voelen, de planten staan minder hoog dan voorheen en er zijn haast geen wortelstokken meer.

Na een doorgedreven opruimactie met de kids, was het voor hen tijd om te vertrekken.

De GKI's bleven nog wat verder opruimen om dan te genieten van een verdiende rust en lunch, onder een stralende zon. Na de lunch werd er met de volledige ploeg opgeruimd en nadien alles ingepakt.

Een productieve, zonnige natuurdag zat er weer op.

Totaal = 26 werkers

Receptie Siblo - De Wegwijzer op 8 juni Franz Van Leekwijck

Aanwezig voor Siblo:

De juffen Kelly, Karen, Diane en Leentje + 38 SIBLO - Kids

Voor de directie: dir. Rombout en juf Eva.

Aanwezig voor Natuurpunt en GKI's: Luk S., Gilbert V.D.V., Franzke V.L.

Om 14 u ging het feestje van start. De kinderen en juffen hadden toastjes klaargemaakt, een "stekelvarken" met kiwi en aardbeien uit hun eigen schooltuin, zelf geplant en geteeld, alsook nog wat chips met dipsauzen.

Vanwege het Natuurpuntbestuur en GKI's waren er wat flessen wijn voor de begeleiders, zoekkaarten over vogels, vlinders en Lieveheersbeestjes, en de diploma's voor de kinderen.

Allereerst was er de uitreiking van de diploma's, op naam en met een vermelding zoals "Goed gewerkt, of "Harde werker en komt goed overeen met iedereen".

Er waren een paar kinderen niet aanwezig. De klasjuf heeft hun diploma's in ontvangst genomen en zal ze op latere datum bedelen.

Er werd ook navraag gedaan wat de kinderen zoal in het bos hadden geleerd? Zagen ... harken ... met de riek werken ... takken wegdragen en ... niet meer zo bang zijn van pad-den, spinnen en veldmuisjes.

Op vraag of ze nog graag terug naar de Hobokense Polder komen werd met zeer veel enthousiame gereageerd.

Dat "meester Roger" er niet bij was, vonden ze spijtig.

Een juf heeft dan de schooltuin laten zien. Bloemen, muntstruiken, rabarber, aardappelen, ajuin, tomatenstruiken en natuurlijk aardbeien. Heelder struiken om te planten en te verzorgen.

Dan terug naar binnen, het eten was grotendeels opgegeten.

Toen werd er nog een mooie mand binnengebracht, een gift voor de GKI's. Wat jenever, borrelnootjes en een fles schuimwijn, alles mooi verpakt. Want de kinderen hadden gezien dat die oude mannen in het bos af en toe wel eens een borrel durven drinken en snoepen, daarom dit mooie geschenk.

Tot slot werd er aan de directeur gevraagd of deze werking tussen Natuurpunt en de schoolklassen volgend jaar nog mag doorgaan. Met zulke goede resultaten moet dat volgend schooljaar zeker nog gebeuren, heeft hij beloofd.

De kinderen en begeleiders staan klaar, "De Goudklompjes" zullen hen weer opvangen en aan het werk zetten.

Voor die al wat oudere mannen zijn de kinderen met hun vele helpende handen steeds welkom.

Groeten van ons allen!
"De Goudklompen"

Wat gebeurt er in de Polder?

Wim Mertens

Vismonitoring

In het verlengd weekend van 1 mei kon je op het Broekskot enkele grote visfinken zien staan. Neen, hier waren geen stropers aan het werk. Het was Natuurpunt zelf die de finken had geplaatst om na te gaan welke vissen er momenteel rondzwemmen in het Broekskot. De finken werden geleend van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Ze bleven twee dagen staan en werden elke dag gecontroleerd. Vanzelfsprekend werden alle gevangen vissen terug vrijgelaten. Een sfeerverslag van onze jongste helper vind je elders in dit nummer. Achtergrond en resultaten worden besproken in "Waarnemingen in de regio".

Klappoortjes

Om het begrazingsgebied beter toegankelijk te maken voor rolstoelgebruikers en kinderwagens bouwden de Goudklompjes twee klappoortjes. Eén aan de ingang van het begrazingsgebied ter hoogte van de Scheldelei en één aan de andere kant van dezelfde wandelweg. We gaan nu een tijdje testen of dit een goede oplossing is die bestand is tegen vandalisme. Als alles goed loopt, zullen we op termijn de V-poortjes bij alle toegangen vervangen zodat kinderwagens en rolstoelen er vlot doorheen kunnen en nog meer mensen kunnen genieten van dit deel van de Polder. We raden ouders met kinderwagens en rolstoelgebruikers, net zoals alle andere wandelaars wel de nodige voorzichtigheid aan in het

begrazingsgebied. Benader de grote grazers niet te dicht, ze kunnen steeds onverwacht reageren.

Toegangspoort voor beheer

Op enkele plaatsen langsheen het wandelpad worden door de Goudklompjes grote poorten geplaatst. Dit zijn nieuwe toegangspoorten tot beheerwegen in het Centrale deel. Deze toegangen worden enkel gebruikt in functie van het beheer om met tractor of andere machines naar verderop gelegen werkplaatsen te rijden. Het Centrale deel is ingericht als rustgebied voor dieren. We trachten menselijke verstoring hier tot een minimum te beperken. Via kijkhut, kijkwand en het rode wandelpad krijgen wandelaars wel een mooi zicht op dit gebied. Zo kan je bijvoorbeeld vanuit de kijkhut met een beetje geluk de vos waarnemen die aan de andere zijde van de plas met volle teugen geniet van de daar aanwezige rust en hier zelfs dagactief is.

Metaalstraat

In de Metaalstraat (de onder water gelopen kasseiweg tussen de Naftaweg en de Oude spoorweg) werd, alweer door de Goudklompjes, een nieuwe brug gebouwd. De Metaalstraat zelf is niet meer bruikbaar als wandelpad, want deze staat 10 maanden per jaar on-

der water. Daarom besloten we een nieuw pad aan te leggen op de hoger gelegen grachttoever ten noorden van de Metaalstraat. Het stukje van de Metaalstraat tussen de nieuwe brug en de oude spoorweg moet nog wel opgehoogd worden. Dit gebeurt in het najaar. Nadien is de Hobokense Polder terug toegankelijk vanaf de Naftaweg. Tegelijkertijd hebben we er een klein moerasgebiedje bij. Je kan hier nu al ettelijke libellensoorten waarnemen en ook de kleine karekiet laat zich er horen.

Wandelpaden

Verbetering, herstel en onderhoud van de wandelpaden is een voortdurende bezigheid van onze vrijwillige natuurbeheerders. De Goudklompjes hebben al meerdere honderden meters wandelpad opgehoogd en afgewerkt met boskiezel. Kwalitatief goede wandelpaden zijn aangenaam voor de wandelaar (let wel, bij slecht weer blijft waterdicht schoeisel ten zeerste aangeraden). Het wandelpad langs de oude spoorweg tussen de Metaalstraat en de aciérie lag er dit voorjaar lange tijd slecht bij. We hebben de oude spoorweg laten ophogen met de grond die vrijgekomen is bij het onderhoud van de nabijgelegen gracht. De vele regen toverde het pad wel een tijd lang om in een modderpoel, maar nu kan je er terug vlotjes wandelen.

Foto's: Paul Van den Broecke

Visfuiken in de Hobokense Polder

Flor Mertens

Zondag 29 april.

Papa en ik gingen de visfuiken plaatsen in de Hobokense Polder. Ze waren wel 22 meter lang. Visfuiken zijn een soort net om vissen te vangen. De vissen kunnen er in maar er niet terug uit.

De fuiken lagen al in de Hobokense Polder. Toen we aankwamen, waren alle andere mensen er al. Ze moesten lieslaarzen aandoen. Behalve papa en ik. Papa deed een waadpak aan en ik deed gewoon mijn laarzen aan.

We vertrokken naar het 'Broekskot'. Dat is een modder- en watervijver

Foto: Flor Mertens

in de Hobokense Polder. Ik zat in de kar waar de fuiken in lagen. Ze trokken me het water in. De kar bleef drijven omdat ze van hout was. Ze zetten me af op een eiland. Ik nam het fototoestel en klom de boom in om hen te kunnen fotograferen. Bij de eerste fuik had ik al 100 foto's gemaakt. Een van die foto's krijgen jullie hierbij te zien.

Opeens begon er een heel koor groene kikkers te kwaken. André wou eens grappig zijn en riep: 'Hee, Flor, maak eens niet zo veel lawaai'. Ik riep terug: 'Dat ben ik niet, dat zijn groene kikkers!'.

Na een tijd was de eerste fuik geplaatst. Bij de tweede fuik was er ook

een eilandje. Net zoals bij de vorige fuik nam ik mijn fototoestel en deze keer trok ik niet alleen van hen foto's maar ook van plantjes. En ook deze keer begonnen de kikkers te kwaken. De fuiken waren misschien wel 22 meter lang maar tegenover het 'Broekskot' waren dat muggetjes.

De volgende dag: maandag 30 april.

We moesten de fuiken gaan nakijken. Papa en ik koersten met de fiets naar de Polder. We wandelden samen naar de fuiken. Toen we aankwamen bij het 'Broekskot', sprong ik in de kar en ze trokken me

weer het water in, terug naar het eilandje. Ik nam het fototoestel en klom de boom in. Ik nam wel 50 foto's. Toen moest ik al terug naar beneden omdat ze met de vissen aankwamen. We moesten ze wegen en meten om te zien of ze wel gezond waren. Het waren alleen maar 5 volwassen zonnebaarzen.

Na het wegen meten had ik zo'n 120 foto's getrokken.

De laatste dag: dinsdag 1 mei.

Vandaag moeten de fuiken terug naar papa zijn werk. Dus gingen we met de auto. We kwamen aan en iedereen kleepte zich om. We vertrokken naar het 'Broekskot' en maakten de fuiken leeg. Ik nam weer foto's. Toen ik terug beneden was om te

Foto: Leo Janssen

meten en wegen, had ik al 100 foto's. De grootste vis was 11 cm en de kleinste was 6 cm. We hadden 32 zonnebaarzen en 3 geelgerande watertorren.

Het besluit:

Vroeger waren er veel karpers in de vijver. Dus zetten ze er snoeken op. Nu hebben de visvogels de snoeken opgegeten. Dus daarom zitten er nu alleen maar zonnebaarzen op. Ze willen er nu volgende vissen bij: rietvoorn en zeelt.

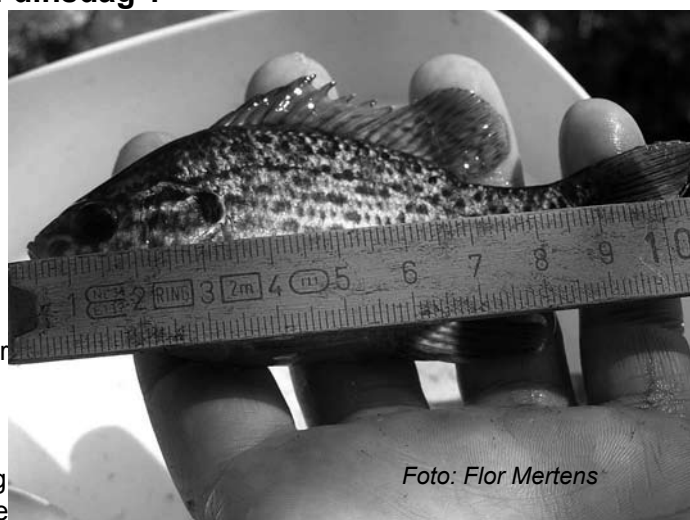

Foto: Flor Mertens

Districtsraadsverkiezingen 2012

Prioriteitenlijst van Natuurpunt Hobokense Polder vzw

Naar aanleiding van de nakende gemeenteraads- en districtsraadsverkiezingen, zonden we aan de Hobokense politieke partijen een memorandum met onze aandachtspunten voor een goed natuurbeleid.

aan de plannen voor de twee overige driehoeken waar eveneens naast recreatie een wandelbos voorzien wordt.

- De natuurwaarde van Fort 8 en omgeving moet geoptimaliseerd

Het voorontwerp van Masterplan dat het College van Burgemeester en Schepenen begin dit jaar goedgekeurd heeft, dient aangepast te worden aan deze voor de hand liggende streefdoelen.

1. Fort 8

Natuurpunt Hobokense Polder vzw kan akkoord gaan met een nieuw bestemmingsplan voor Fort 8 en de drie groene/recreatieve driehoeken die hierop aansluiten, mits aan enkele voorwaarden voldaan wordt. Deze voorwaarden zijn:

- De oppervlakte groen (park) die op het gewestplan voorzien is, moet behouden blijven. Mits hieraan voldaan wordt, kunnen sommige groene delen in het nieuwe plan oranje (recreatie) ingekleurd worden en omgekeerd.
- Via een nieuw ruimtelijk plan kunnen geen wederrechtelijk aangelegde sportvelden geregulariseerd worden. Bijgevolg kunnen er op de gronden Dries maximaal drie sportterreinen blijven, desnoods anders georiënteerd dan nu. De rest van dit gebied dient een parkgedeelte te zijn waarin een wandelpad komt dat aansluit op de wijk 'Nachtgalenhof', conform

worden en er dienen in alle richtingen (Hobokense Polder, Schoonselhof/Fort 7, Klaverblad) natuurverbindingen gerealiseerd te worden, in overeenstemming met het streefdoel van zowel het provinciaal als het gewestelijk Ruimtelijk Structuurplan.

2. Petroleum Zuid / Blue Gate Antwerp

Natuurpunt Hobokense Polder wenst een zo groen en multifunctioneel mogelijke invulling van het nieuwe bedrijventerrein.

Naast de 15 ha ecologisch verbindingengebied moeten ook de overige terreinen zo groen mogelijk worden ingericht. Door dak- en gevelbegroening en natuurlijke infiltratiezones langsheen de wegen en op parkings kan de natuurlijke oppervlakte gemaximaliseerd en de negatieve impact op de aanwezige fauna en flora gemilderd worden.

De ontwikkeling van een grootschalig voetbalstadion vindt Natuurpunt Hobokense Polder ongewenst. In elk geval moet bij de plannen voldoende ruimte gereserveerd worden voor de ecologische verbinding tussen de Hobokense Polder en de groenzones langsheen de Ring, omdat deze net hier het meest kwetsbaar is. Bij een eventuele heraanleg van de zgn. "spaghettiknoop" dient de ecologische connectiviteit ook een prioritair aandachtspunt te zijn.

Foto: Thierry Hoornaert

van de stad en de Vlaamse overheid wordt door enkele onverlaten tenietgedaan. Recent is er zelfs sprake van echte criminaliteit, personen werden op klaarlichte dag overvallen. De politie, die van alle feiten op de hoogte werd gebracht, heeft blijkbaar niet de middelen om hierop adequaat te reageren.

Natuurpunt Hobokense Polder vzw is van oordeel dat een minimum aan controle en een constructieve aanwezigheid van herkenbare toezichthouders onontbeerlijk is in een stedelijk natuurgebied.

Natuurpunt Hobokense Polder vzw is steeds bereid om met het district en andere partners samen te werken om hoger genoemde prioriteiten te halen. Natuurpunt ontwikkelde als partner in de internationale Count-

Daarnaast moet volgens Natuurpunt Hobokense Polder ook onderzocht worden of er binnen de huidige invulling of in de verdere toekomst ruimte kan worden voorzien voor getijdennatuur. Hierdoor zou Blue Gate kunnen bijdragen aan de ecologische connectiviteit binnen het Schelde-estuarium en aan de Vlaamse en Europese natuurdoelstellingen voor het estuarium (geactualiseerde Sigmaplan, Lange Termijnvisie Schelde-estuarium, Natura 2000...). Tevens moet de herinrichting maximaal inzetten op medegebruik door andere sectoren (bv. sportvelden op parkings en daken van bedrijfsgebouwen...), zodat de druk op de open ruimte elders afneemt.

comité Hollebeek anderzijds.

4. Toezicht

Tot voor enkele jaren kende de stad Antwerpen parkwachters. Zij hielden toezicht in stedelijke parken en natuurgebieden. Parkwachters informeerden wandelaars over de daar geldende regels en wezen hen bij eventuele overtredingen terecht. Nu hebben de buurttoezichters de taken van de parkwachters in de parken overgenomen, zij het met een duidelijk mindere aanwezigheid. In de natuurgebieden is er helemaal geen toezicht meer. In de Hobokense Polder stellen we een sterke toename van vandalisme vast, vooral tijdens de schoolvakanties. Het werk van toegewijde vrijwilligers en gerealiseerd met subsidies

Gemeente- en provincieraadsverkiezingen

down 2010-campagne het Charter voor Biodiversiteit. Met dit charter roepen we het district op om samen met Natuurpunt (en andere partners) werk te maken van een ambitieus biodiversiteitsbeleid.

3. Hollebeek

Wij dringen aan in dit valleigebied, dat zich uitstrekt op de grens van Wilrijk en Hoboken, alle nog bestaande open ruimte te behouden, zowel ten zuiden als ten noorden van het Schoonselhof. Daarbij moet niet alleen de klemtoon gelegd worden op de toegankelijkheid van dit gebied, maar moet ook voldoende aandacht gaan naar de ecologische ontwikkeling. Behoud van het 'eikenbos' moet een blijvende zorg zijn. Jaarlijks een budget voorzien om tot aankopen in deze vallei over te gaan, is wenselijk. Voor de gronden die eigendom zijn van de overheid is een beheersovereenkomst wenselijk tussen deze overheid enerzijds en Natuurpunt Hobokense Polder vzw en het Actie-

Andre Van Langenhove

Waarnemingen in de regio

1 maart - 31 mei 2012

Wim Mertens

Het aantal waarnemingen op waarnemingen.be blijft toenemen voor onze afdeling. Tussen 1 maart en 1 juni werden **bijna 5700 individuele waarnemingen** ingevoerd. Nagenoeg 4000 hiervan in de Hobokense Polder en 750 in het parkencomplex Vogelenzang (incl. universiteitscampus). Er waren relatief weinig waarnemingen uit het Schoonselhof en de omgeving van Fort VIII, toch ook biodiverse plekken in onze afdeling. Zoals gewoonlijk zijn meer dan de helft vogelwaarnemingen (3600), maar er werden ook meer dan 1700 insecten of andere ongewervelde diertjes waargenomen. Een deel van deze waarnemingen wordt niet direct op naam gebracht maar wel gedocumenteerd met foto's. Specialisten van bepaalde diergroepen kunnen op basis van de foto's veelal de soort of het genus bepalen. Op deze manier krijgen we echt een beter zicht op welke dieren en planten in onze afdeling leven.

We kenden een in alle opzichten klimatologisch gemiddeld voorjaar in 2012. In België betekent dit wisselvallig weer met af en toe veel neerslag, maar even af en toe ook mooi weer. In een dergelijk normaal voorjaar blijft het waterpeil in de Hobokense Polder in de lente behoorlijk hoog. Vroeger leidde een nat voorjaar met hoge waterpeilen stevast tot topjaren voor watervogels. Niet zo in 2012. Het aantal broedende watervogels is bijzonder laag in vergelijking met pakweg 15 jaar geleden. De verklaring is waarschijnlijk niet ver te zoeken: de aanwezigheid van roofdieren als vos en steenmarter. Deze prachtige roofdierjes lusten wel eens een eendenei of -kuiken en slaan zelfs een volwassen dier niet af. Tijdens inventarisatie-excursies vonden we op meerdere plaatsen leeggegeten eieren. Watervogels bemerken de aanwezigheid van roofdieren snel. Als ze een plek te gevaarlijk vinden, als de kans op een mislukt broedsel te groot wordt, zullen ze al snel kiezen om elders te gaan nestelen

zelfs als het een geschikt biotoop met voldoende voedsel betreft. Op zich hoeft dit niet dramatisch te zijn, als er elders veilige broedgebieden zijn. Maar waterrijke natuurgebieden zijn in Vlaanderen spijtig genoeg niet dik gezaaid. Roofdieren als vos en alle marterachtigen hebben op het einde van vorige eeuw harde tijden gekend. Door vervolging, vergiftiging (pesticiden) en versnippering van hun leefgebied werden ze sterk bedreigd en stonden vele soorten in Vlaanderen op het randje van uitsterven. Maar de populaties van zowel vos als steenmarter herstelden zich de laatste jaren spectaculair. Beide soorten kunnen in de buurt van de mens overleven als ze niet verdelgd worden, zelfs in verstedelijkt gebied. Sinds enkele jaren zijn ze ook aanwezig in het stedelijke natuurreserveert Hobokense Polder.

Bergeend: in maart werden regelmatig tot 10 ex. gezien op het Broekskot, in april en mei werden meestal slechts 1 tot 2 exemplaren waargenomen.

Canadese gans: heel het voorjaar aanwezig maar slechts één waarneming met juveniele dieren.

Grauwe gans: in maart en begin

april verbleef een klein groepje op het Broekskot en Barberven. In april werden twee families met pulli's vastgesteld.

Krakeend: in maart en begin april aanwezig in groepjes tot 25 ex., nadien steeds minder dan 10 ex. meestal slechts 1 koppel op het Broekskot.

Kuifeend: in maart groepjes tot 30 ex. op het Broekskot, vanaf april veel lagere aantallen, meestal maar één of twee. Soort zit ook op Leigracht naast Naftaweg.

Pijlstaart: slechts één waarneming van 6 ex. (3 mannetjes en 3 vrouwtjes) op het Groot Rietveld begin maart.

Slobeend: in maart groepjes tot 15 ex. op het Broekskot. De aantallen namen nadien af; laatste waarneming op 17/4.

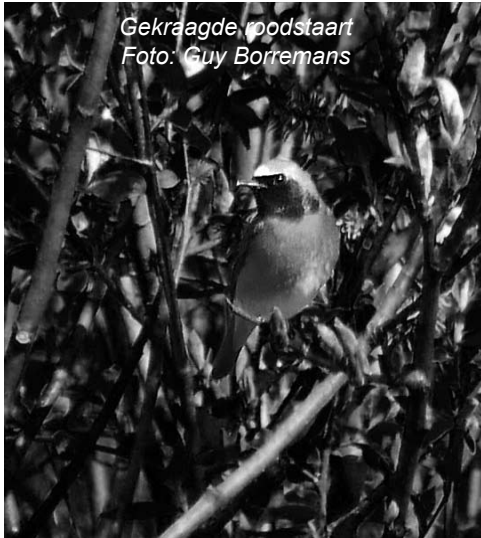
Tafeleend: het hele voorjaar aanwezig, tot 16 ex. in maart, 2-6 ex. in mei. Geen pulli waargenomen.

Wintertaling: ook in maart de hoogste aantallen, tot 16 ex. Laatste waarnemingen van een koppeltje op 30/4.

Dodaars en **waterral** hebben blijkbaar minder last van de aanwezigheid van roofdieren want ze broeden nog in redelijk aantal. Vooral op het

Slobeend - Foto: Pierre Nowosad

Gekraagde roodstaart
Foto: Guy Borremans

Rallegat zitten veel dodaarsjes, maar ook op de meeste andere plassen huist een koppeltje.

Ook voor vele andere soorten lijkt het broedseizoen 2012 niet zo goed.

Gekraagde roodstaart, sprinkhaanzanger en wielewaal werden enkel tijdens de trekperiode waargenomen. Braamsluiper, zomertortel, vroeger jaarlijkse broedvogels, werden helemaal niet waargenomen. **Boomvalk** werd regelmatig gezien, ook nog in mei. Het is uitkijken of dit een broedgeval zou kunnen zijn. **Kleine bonte specht** werd in maart en april regelmatig waargenomen, wat mogelijk op een territorium zou kunnen wijzen. De **zwarte specht** werd nog waargenomen eind maart en op 16 mei, maar een broedgeval in de Hobokense Polder blijft toch wel zeer onwaarschijnlijk.

Blauwborst, Cetti's zanger, ijsvogel, nachtegaal en rietgors

Beflijster - Foto: Guy Borremans

kwamen wel tot broeden, maar het aantal territoria lijkt op het eerste zicht niet indrukwekkend. In het volgende nummer van Polder.blad zullen we voor een aantal broedvogelsoorten nauwkeurigere aantallen kunnen geven.

Tijdens de trekperiode werden zowel op de trektelpost als elders mooie waarnemingen gemaakt:

Beflijster: meerdere exemplaren pleisterden tussen 11/4 en 3/5 in de Graspolder.

Bergfluiter: een duidelijk gehoord maar onbekend geluid op 18/5 werd naderhand op basis van geluidsfragmenten op naam gebracht en bevestigd door de waarnemingen op de Kalmthoutse Heide enkele dagen later (met geluidsfragment).

Bonte vliegenvanger: 1 vrouwtje op 6/5.

Bruine kiekendief: zowel overtrekkend (maart en begin april) als ter plaatse (eind april en mei).

Draaihals: eenmaal pleisterend op 16/4.

Dwergmeeuw: een tweedejaars over de Schelde vliegend op 23/4.

Geoorde fuut: zwemmend koppeltje op de Schelde op 13/4.

Groenpootruiter: 1 ex. op 13/4

Grote stern: 1 overvliegend ex. op 22/4.

Havik: overvliegende exemplaren op 13/3, 1/4 en 1/5 op verschillende plaatsen in de afdeling.

Kraanvogel: 6 stuks vlogen over op 21/3.

Lepelaar: op 21/4 één ex. op het Broekskot en op 22/4 één over de trektelpost vliegend.

Porseleinhoen: 1 ex op de Reigershoek op 16/4.

Purperreiger: 1 overvliegend ex. op 27/4

Rode wouw: overvliegend op 21/4 en 30/4.

Smelleken: eveneens een overvliegend ex. op 23/4.

Steppenkiekendief: vloog op 20/4 over de trektelpost.

Visarend: 1 ex. pleisterend aan

het Broekskot en 1 overvliegend in het Middelheimpark.

Zwarte wouw: overvliegende exemplaren op 19 en 22/4.

Eind april en begin mei hebben we het visbestand van het Broekskot onderzocht. Deze plas werd tussen ca. 1980 en 2000 door de visclub 'Hobokense sportvissers' gebruikt als kweekvijver voor karper. Hierdoor verdween de volledige oever- en watervegetatie en ontstond een plas met troebel water. Viseters zoals aalscholver vonden dit wel leuk. Om in de plas terug een rijke oever- en watervegetatie te creëren met bijbehorende rijke dierenwereld (watertorren, waterwantsen, waterslakken, libellen- en andere larven...) heeft Natuurpunt Hobokense Polder in 2004 en 2005 snoeken uitgezet.

Visarend

Pierre Nowosad

Snoeken eten jonge karpers en houden zo het karperbestand in toom. Dat dit resultaten opleverde, blijkt uit de vegetatie die zich sinds enkele jaren duidelijk herstelt. Tegelijkertijd bleef de aalscholver weg, blijkbaar vond die niet meer voldoende eten. Na de lange koudeperiode met veel sneeuw in december 2010 en januari

geelgerande wattertorren. We vonden ook één dode **grote spinnende watertor**, een indrukwekkende zwarte waterkever van wel 5 cm die in tegenstelling tot zijn rovende larven en geelgerande familieleden een vredelievende vegetariër is. Concluderend kunnen we stellen dat het visbestand op het Broekskot momenteel zeer soor-

2011 vonden we op het Broekskot een 15-tal grote dode karpers en één grote snoek. In het najaar van 2011 werden veel foto's en filmpjes gemaakt van grote zilverreigers die uitsluitend snoekjes van 20 à 30 cm uit het water pikten. We kregen de indruk dat snoek de enige overgebleven vissoort was op de plas. Om dit te onderzoeken hebben we in het weekend van 1 mei gedurende 48 uren twee dubbele schietfuiken geplaatst op het Broekskot en twee keer de vangst gecontroleerd. Er werd slechts één vissoort gevangen: de **zonnebaars** een exotisch visje dat van nature thuis hoort in Zuid-Amerika. Op 48 uur ving we ca. 45 exemplaren met een totale biomassa minder dan 500 g. De volwassen exemplaren waren 10-12 cm lang en wogen ongeveer 40 g. Maar de meeste visjes waren onvolwassen, korter dan 6 cm en lichter dan 10 g. Leuk waren ook de bijvangsten van **groene kikker** (enkele zeer grote exemplaren) en een tiental

tenarm is. Waarschijnlijk komt enkel zonnebaars en (een enkele) snoek voor in zeer lage dichtheden. De plas wordt wel gekenmerkt door zeer helder water, een uitbundige onderwaterflora (met zeer veel gewoon kransblad) en oevervegetatie en grote hoeveelheden amfibieën (dikkopjes) en andere waterdier-tjes (ongewervelden). We gaan nu eens nadenken of het interessant is om opnieuw vis uit te zetten op het Broekskot. We zouden dan opteren voor zeelt en rietvoorn, twee inheemse vissoorten die de wateren oevervegetatie niet vernietigen. Het Broekskot zou dan viseters kunnen aantrekken zoals aalscholver,

Gevlekte witsnuitlibel

fuit, roerdomp en woudaapje ... In de andere visloze plassen kunnen hoge dichtheden amfibieën en andere waterdier-tjes die niet zo van vis-sen behouden blijven.

Bij de monitoring van amfibieën langs

de oude spoorweg werden naast **kleine** en **alpenwatersalamander**, **gewone pad** en **groene kikker** ook nog een klein visje gevangen, nl. de **tiendoornige stekelbaars**. Op het Broekskot werden regelmatig zonnende waterschildpadden gezien. Alhoewel soms gedetermineerd als geelbuik- of geelwangschildpad, is het meer dan waarschijnlijk steeds de **roodwangschildpad**. Dit zijn allemaal Noord-Amerikaanse soorten die hier als babyschildpadje wel eens in terraria terecht komen. De volwassen dieren worden al snel te groot. De goedbedoelende eigenaars laten de dieren dan veelal vrij in de natuur. Niettegenstaande ze weinig schade aanrichten (omdat er bij ons geen wilde waterschildpadden voorkomen en ze zich in ons klimaat niet kunnen voortplanten) is dit geen goed idee.

Tot slot nog spectaculair nieuws van het libellenfront. Voor de tweede keer werd in de Hobokense Polder een wijffe **bruine korenbout** waargenomen op 30/5. Dit is niet zo spectaculair, want deze soort komt redelijk frequent voor op Fort VII en in Kruibeke en Bazel. Op de zelfde dag werden echter 4 mannetjes **gevekte witsnuitlibel** opgemerkt. Deze soort was tot voor enkele jaren uiterst zeldzaam in Vlaanderen (nagenoeg uitgestorven) en is een op Europees niveau beschermde soort. Dit jaar worden ze wel op meerdere plekken in Vlaanderen aangetroffen. In de Antwerpse regio voorlopig enkel in de Hobokense Polder. Het is nu uitkijken of deze soort zich hier voortplant.

Geelgerande watertor

juli - september 2012

EEN
PLUSPUNT
VOOR DE
NATUUR

Natuur.fietszoektocht Aartselaar & Rupelstreek

Natuur.fietszoektocht in Aartselaar en de Rupelstreek

Natuurpunt Aartselaar brengt je van 30 juni tot 30 september 2012 via een gezinsvriendelijke fietstocht van ca 34 km langs de mooiste natuurplekjes van onze regio. Een fijne daguitstap voor de zomermaanden.

De tocht leidt je langs natuurgebieden zoals het Cleydael, Walenhoek, Maaienhoek, Niels Broek en De Reukens. Je passeert park Solhof in Aartselaar en het park van Boom. Je kan even verpozen in recreatiedomein De Schorre en je wordt geleid door het toekomstige Stadsrandbos.

De route is lusvormig. Je kan dus overal instappen. Op de verschillende aandachtsplekken zal je gevarieerde vragen kunnen oplossen. Ook fotovragen zullen je aandacht vasthouden. Soms laten we je even te voet in een natuurgebiedje stappen. Zorg voor waterdicht schoeisel en een fietsslots.

Verschillende horecazaken steunen onze actie. In de brochure vind je enkele uitknipbonnetjes, die je een korting of iets extra's opleveren. Deelnameprijs is 5 euro.

Er zijn prachtige prijzen te winnen. Wij danken onze sponsors hiervoor!

De prijsuitreiking vindt plaats op zondag 28 oktober 2012 in de foyer van het Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Failleaan te Aartselaar. Winnaars krijgen een persoonlijke uitnodiging.

Fietslus ca 34 km

Mooie prijzen

5 €

Meer info op
www.natuuraartselaar.be

Gemeente
Aartselaar

Toerisme
Rupelstreek
Vaartland
recreatie tussen
water en groen

Standaard Boekhandel
Kappellestraat 65, Aartselaar
03 887 33 86
alle dagen (behalve zondag) open
van 9 tot 18 u
www.standaardboekhandel.be

Café Derby
Laar 5, Aartselaar
03 877 25 48
Open: alle dagen vanaf 9 u
website Derby

Café Entrez
Laar 26, Aartselaar
0475 69 35 21
Open op weekdays vanaf 7.30u.
Zaterdag vanaf 11.00u.
Zondag vanaf 14 u.
www.denentree.be

Brasserie Dolfijntje
Cafeteria Gemeentelijk Zwembad
Kleistraat 202, Aartselaar
03 877 98 28
Open vanaf 10 u
Sluitingsdag: maandag
www.brasserieDolfijntje.be

De Schorre
Schommelei 1/1, Boom
03 880 76 01
Klik hier voor openingsuren
www.deschorre.be

't Steencaycken
Hoek 76/25, Boom
03 888 53 63
Open: 12 - 20 u
Sluitingsdag: dinsdag
www.steencaycken.be

D'A Statie
Stationsstraat 143, Niel
0476 260 543
Sluitingsdag: maandag
www.dastatie.be

Ter Heide
Heideplaats 25, Niel
0473 29 86 10
Open di vanaf 7u30, wo-vr 8u30,
za-zo: 9u30
Gesloten: maandag

Tolhuis Veer
Tolhuisstraat 325, Schelle
03 877 46 86
Open vanaf 11 u
Sluitingsdag: maandag
www.tolhuis-schelle.be

Scherpenstein
Parklaan 1, Schelle
Open vanaf 11 u
Sluitingsdag: maandag en dinsdag
www.scherpenstein.be

Taverne De Cluyse
Sint-Bernardsesteenweg 10
Hemiksem
0496 69 06 01
Open op weekdays vanaf 11 u, in
het weekend vanaf 14 u
Gesloten: maandag
www.taverne-de-cluyse.be/

OPGELET !!!
Door het mega-evenement Tomorrowland in De Schorre in Boom kan het uitzonderlijk druk zijn in die regio van donderdag 26 tot en met maandag 30 juli. We ontraden deelname aan de fietszoektocht op die dagen (althans voor het Boomse deel).

Belangrijk maar bedreigd erfgoed

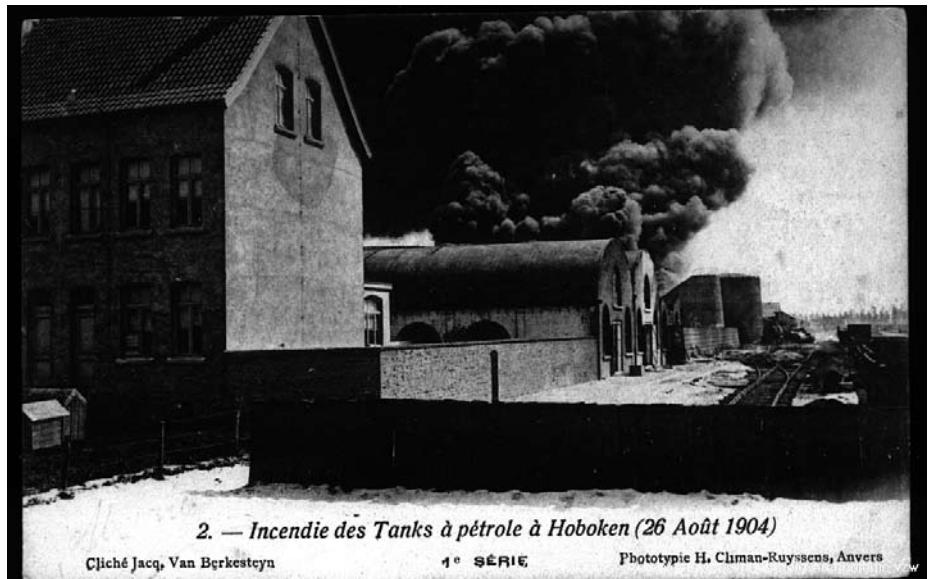
Luk Smets

*Natuurpunt Hobokense Polder volgt het dossier Blue Gate Antwerp (vroeger Petroleum-Zuid) op met argusogen omwille van onze bekommernis voor de natuur. De **Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw (VVIA)** slaat alarm wegens het verdwijnen van belangrijk industrieel erfgoed in de site Petroleum-Zuid. We laten hen aan het woord.*

“Aan het begin van de 20e eeuw was Petroleum-Zuid de belangrijkste petroleumhaven van Europa.

Bij Koninklijk Besluit van 28 juni 1900 werden 54 hectaren poldergrond in de Hobokense Polder onteigend voor de aanleg van nieuwe petroleumrichtingen - omdat men besloten had dat de opslag van grote hoeveelheden van dat brandbare goedje in de oude haven te gevaarlijk was. De aanlegwerken gingen begin 1902 van start en vanaf 1903 werden de eerste nieuwe installaties in gebruik genomen. Pionier daarbij was de American Petroleum Company (APC). Op 26 augustus 1904 brak in de nieuwe petroleumhaven een grote brand uit, die op tal van postkaarten en foto's vereeuwigd werd. De tanks van APC werden vernietigd, maar enkele stapel- en werkhuisen, en de conciërgerie ontsnapten aan de dans.

Vandaag is de meeste activiteit in Petroleum-Zuid verdwenen en maakt

men zich op om het om te vormen tot 'Blue Gate'. Dit is een strategisch project van het Urban II-programma en het grootste investeringsproject in de Antwerpse zuidrand.

Erfgoed mag daarbij de ontwikkelaars liefst niet voor de voeten lopen...

Van de oudste ontwikkelingen, van voor de brand van 1904, blijven thans enkel nog een viertal gebouwen en een betonnen aanlegpier bewaard. De gebouwen zijn deze van de American Petroleum Company, dus van de eerste firma die hier een stek vond. In de bedrijfsgebouwen van APC vinden we daarenboven een unieke betonnen dakconstructie (1903), één van de oudste betons-

structuren in ons land.

Het is derhalve zeker verantwoord dat deze gebouwen opgenomen werden in de Vastgestelde Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed (9 november 2011, Belgisch Staatsblad 17 november 2011). Deze is rechtsgeldig geworden op 27 november 2011, zoals in het decreet bepaald 10 dagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Echter, een sloopvergunning voor deze site werd drie dagen vóór de rechtsgeldigheid van de vastgestelde inventaris afgeleverd, op 24 november...

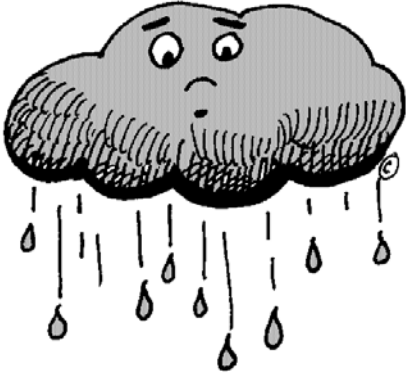
De gemeente kan voor gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris de sloopvergunning alleen uitreiken, nadat zij advies heeft gevraagd over de erfgoedwaarden van het gebouw. De stad Antwerpen was op de hoogte van het feit dat een reeks gebouwen, o.m. deze van APC, op de vastgestelde inventaris zouden opgenomen worden. Wilde men door het afleveren van een vergunning de rechtsgeldigheid nog snel te vlug af zijn ???

Lees heel het verhaal en vindt een overzicht van de evaluaties van de gebouwen van de A.P.C. op de website van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie: http://www.vvia.be/sites/liijst_AN/2000001.htm”

Het regenwolkje en boer Krelis Een zomers kortverhaal!

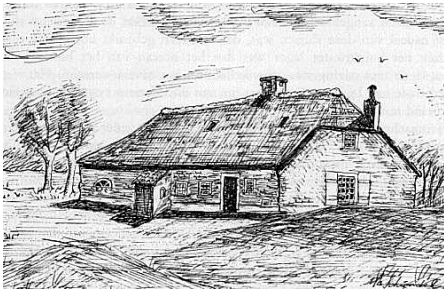
Frieda Heyninck

Het regenwolkje

Op een mooie heldere zomermiddag was een regenwolkje helemaal alleen op stap gegaan. Alle andere wolken waren thuis omdat het vakantie voor de wolken was maar ons regenwolkje vloog, nu het heerlijk rustig was, graag rond. Traag liet het zich op de zachte zomerwind voortdrijven.

Zo kwam het wolkje boven de boerderij van boer Krelis.

Boerderij van Boer Krelis

Boer Krelis stond buiten en het wolkje zag dat hij heel kwaad was. Het dacht: "Ik zou wel eens willen weten waarom die boer zo kwaad is". Het vloog een beetje dichterbij en omdat wolken heel goed kunnen horen, kon het al gauw verstaan wat de boer zei.

Hij zei: "Nu is het nog altijd zo warm en dat duurt nu al twee weken, wanneer zal het nu eindelijk eens regenen?"

Boos stond hij in zichzelf te mompelen. Het wolkje keek verbaasd naar de boer. Zou het nu echt waar zijn dat de mensen al zonder water zaten, vroeg het zich af. Als dat zo was,

moeten de wolken er iets aan doen. Het dacht: "Ik ga eens naar de andere boerderijen vliegen om te horen wat de andere boeren zeggen en als die ook water te kort hebben, dan ga ik onmiddellijk terug naar de wolken om raad te vragen."

Terwijl het zo aan het nadenken was, vloog het in de weg van de zonnestralen die het plekje beschenen waar boer Krelis stond. Ze stopten en bleven wachten en zo kwam het dat de boer een tijdje geen zon meer had. Nu werd hij nog kwader!

Boer Krelis

Het wolkje hoorde hem woedend zeggen:

"Wel ja, nu is het nog maar juist even mooi weer en hop, het is al weer voorbij!"

Neen, nu kon het wolkje niet meer volgen.

Juist op dat ogenblik kwam een klein zonnestraaltje voorbijgevlogen en omdat ze al vaak samen gespeeld hadden in de winter als de grote wolken veel werk hadden met regen, hagel en sneeuw aan te voeren, stopte het zonnestraaltje en zei:

"Hallo wolkje, ben je aan het wandelen?"

Het wolkje knikte en vertelde toen het hele verhaal van de boer daar beneden.

"Ach," zei het zonnestraaltje, "boer Krelis is nooit tevreden, wat voor weer het ook is, hij moet altijd maar mompelen."

"Brr, wat een nare man" dacht het wolkje en terwijl het langzaam naar huis vloog, dacht het na over een goede straf voor boer Krelis.

De volgende morgen was het wolkje al vroeg wakker en toen de eerste zonnestralen naar de aarde vlogen, zagen ze het regenwolkje boven de boerderij van boer Krelis hangen. Het wolkje bleef wachten tot de boer buitenkwam. Deze keek ontevreden naar de lucht en mompelde kwaad "Welja, weer zo'n warm weer vandaag, bah !"

Het regenwolkje wachtte even maar toen het de boer weer zo slechtgemutst zag, vloog het recht boven hem en liet het regenen. De boer keek stomverbaasd omhoog en zei: "Wat is dat nu, de lucht is blauw en toch regent het!"

Hij haalde de schouders op en ging naar de stallen. Het regenwolkje bleef maar regenen boven de boer. Jan, de staljongen, zag de boer aankomen en toen de boer hem toeriep: "Slecht weer hé Jan...!" antwoordde hij, "Maar baas, het regent alleen bij u hoor, ik sta hier in het zonnetje!"

Jan, de staljongen

De boer snapte er niets meer van... Het regenwolkje moest lachen en wilde dadelijk stoppen met regenen als de boer spijt betoonde maar niets daarvan, hij was integendeel kwaad omdat hij alleen in de regen stond en niemand anders. Geen van de knechten durfde dichterbij komen omdat ze dan ook nat werden en ze bleven allemaal met open mond staan kijken.

Dat was te veel voor de boer en woedend ging hij droge kleren aantrekken.

Zodra de boer in huis was, stopte het wolkje met regenen maar elke keer als hij buiten kwam, begon het weer te regenen.

In het begin was de boer alleen maar kwaad doorgelopen, maar na een paar dagen begon hij kalmer te worden. Op een morgen, toen hij flink doorstapte naar de stallen om toch niet te veel nat te worden, dacht hij met een zucht:

“Hoe komt het nu toch dat het altijd op mij regent, vroeger scheen de zon nog eens voor mij, maar nu schijnt ze alleen voor iemand anders.”

Hij had nu toch wel spijt dat hij vroeger nooit van het mooie weer genoten had en nu was het te laat.

“Nu zou de zon voor hem nooit meer schijnen”, dacht hij en hij snuffte eens verdrietig.

Het regenwolkje had natuurlijk gehoord dat de boer spijt kreeg en het stopte onmiddellijk met regenen. Stralend keek de boer rond, hij begreep er niets van, maar hij was blij dat hij nu droog bleef en dat de zon terug scheen.

Het regenwolkje wachtte af maar de boer keek blijgezind naar de blauwe lucht en mopperde niet meer. Ook de daaropvolgende dagen sakkerde de boer niet meer op het weer en bleef hij goedgehumeurd.

Maar toen kwam de dag dat de wolken terug uit vakantie kwamen en omdat het nu al lange tijd niet meer geregend had, begonnen de wolken

vlug te verzamelen om de aarde water te geven. Benieuwd zag ons regenwolkje vanaf zijn plaatsje tussen de grote wolken naar de boerderij.

De boer kwam naar buiten, keek met een tevreden gezicht rond en zei tot verbazing van zijn knechten: “Aha, het regent, mens, dat doet je goed!” Wat was het regenwolkje blij! Het regende flink mee met de andere wolken en toen ze vonden dat de aarde genoeg water had gehad, schoven ze langzaam opzij om de zonnestralen door te laten. Het wolkje zag zijn vriendje voorbijvliegen en riep:

“Hé, zonnestraaltje, kom eens even terug, ik moet je iets vertellen.”

Het wolkje vertelde welke straf boer Krelis had gehad en het zonnestraaltje knikte tevreden.

Boer Krelis had inderdaad zijn les geleerd en hij mopperde nooit meer, of het nu regende of de zon scheen!

Als het wolkje daarna nog eens op stap ging en het kwam boven de boerderij het kleine zonnestraaltje tegen, keken ze eens naar beneden en knipoogden lachend naar elkaar want de boer liep nu altijd blijgezind op zijn boerderij rond!

De lindeboom

Eva Suls

‘O! Wat schoon, gij bolgekruinde lindeboom... blinkende in de morgenzon’

Guido Gezelle

Op het scherm hebben we definitief afscheid genomen van de beroemde politicommissaris Witse, maar de prachtige Witseboom kunnen we wel nog steeds bewonderen in het mooie Pajottenland.

Maar, onder welke boom staat Witse nu vaak te mijmeren?

Wel, we spreken hier van een prachtige **zomerlinde**. De lindebomen zijn de grootste Europese loofbomen, ze kunnen erg groot worden tot wel 40 meter. We kunnen verschillende soorten terugvinden, o.a. winterlinde, zomerlinde en zilverlinde; ook vinden we ze vaak terug op licht beschaduwde plaatsen.

Als je langs een bloeiende linde loopt, heb je zeker al kunnen genieten van de heerlijke geur en het gezoem van de vele insecten. De bloemen zitten in trosjes bij elkaar en bevatten heel veel honing, ze hebben een geelwitte kleur, de bloeitijd van een linde is eind juni, begin juli.

De gedroogde bloesems kunnen gebruikt worden als thee, het helpt bij verkoudheid en maagaandoeningen. Lindehoning is bijzonder aromatisch en gezond. Vee of herten lusten heel graag de bladeren van de lindeboom, daarom dat deze vaak onderaan volledig van hun bladeren worden ontdaan. Volgens de legende huist er in de linde het ‘zoete linde-wezen’. Zij werd als de boom

van liefde en trouw gezien en symboliseert vrouwelijke gratie, schoonheid en geluk.

Operaliefhebbers konden dit jaar in Antwerpen genieten van de Germaanse Siegfried-sage. Terwijl de held in het bloed van de draak die hij gedood had, baadde, waaide er een lindeblad op zijn schouder waardoor daar een kwetsbare plek ontstond. Later doorboorde het zwaard van zijn rivaal Hagen van Tronje hem op deze plek.

Het lindehout is door zijn zachtheid geschikt voor houtsnij- en draaiwerk, meubels en muziekinstrumenten

worden van lindehout gemaakt, ook waren de toiletbrillen van lindehout vroeger heel populair.

In de prehistorie werd alles van de boom gebruikt: brandhout, touwvezels en veevoer. Bladeren en vruchten werden door de mens gebruikt. Vandaag de dag is er wel een achteruitgang van deze bomen, dit zou vooral te wijten zijn aan klimaatverandering, ontbossing en houtkap. De beuk en de haagbeuk hebben ook de plaats ingenomen van deze prachtige boom.

Wie de Witseboom graag eens van dichtbij bewondert, je kan hem terugvinden in Vlaams-Brabant. Meer info: Witseboom Puttenbergstraat z/n 1600 Sint-Pieters-Leeuw

Magie in de natuur tijdens inspirerende wandelingen in de Hobokense Polder

Els Severyns

Moeder Aarde transformeert, en wij transformeren mee. In het contact met de natuur en het aanvoelen van de magie die in de natuur leeft, komen we beter in contact met onszelf, met ons eigen natuurlijke ritme en de magie in onze eigen natuur, de stroom van het leven.

Wandelen in stilte, aanvoelen wat de natuur ons wil vertellen, mediteren rond natuurthema's en ook zelf energie sturen naar de natuur. Door naar Moeder Aarde te luisteren en te kijken, leef je intenser met de natuur. Je kan je eigen leven beter relativeren, laat je stress achter en komt boordevol energie terug. Vanaf augustus kan je maandelijks op donderdagavond mee de Hobokense Polder in. Tijdens de wandeling beleven we de natuur en voelen we de seizoenen haarscherp aan. We werken aan de versterking van onze eigen draagkracht en die van Moeder Aarde tijdens deze inspirerende wandeling. We beleven bewust de seizoenen, en helen daarbij onszelf en Moeder Aarde.

1 x per maand op donderdagavond van 19.30 u tot 22 u
16 augustus - Vruchten
13 september - Nazomer
11 oktober - Herfstgloed
8 november - Inkeer
6 december - Frisse lucht
3 januari - Krakende winter

Meebrengen:

Gemakkelijke kledij en stapschoenen (regenlaarzen zijn geen overbodige luxe) - Notitieboek en schrijfgerief

Om in te schrijven voor een workshop surf je naar de Agenda op www.TILIA-Levensbegeleiding.be en daar klik je naast de juiste workshopreeks op "Hier inschrijven". Vul het online inschrijvingsformulier dat dan verschijnt in.

Per losse sessie betaal je 10 euro ter plaatse per volwassene of 5 euro per kind. Indien je kinderen meeneemt: zorg ervoor dat zij ook de stilte kunnen bewaren tijdens meditatieve momenten en hou er rekening mee dat het laat kan worden! De startplaats wordt bij inschrijving elke maand via e-mail meegedeeld aan de deelnemers.

Info bij Els Severyns — TILIA Levensbegeleiding
Frans Gailllystraat 37 — 2610 Wilrijk
03/707 21 97 - 0478/73 74 88
info@TILIA-Levensbegeleiding.be

Koken met ingrediënten uit de Polder

Mojito

De mojito is één van de populairste cocktails op dit moment. Het is een fris en fruitige cocktail die perfect past in een tropische setting. Van oorsprong uit Cuba, nu wereldwijd bekend is deze drank ontstaan in de 19e eeuw.

Benodigheden voor 1 glas mojito:

vijzel of stamper (om de limoen en muntblaadjes aan te stampen in het glas)
 halve limoen in 4 stukjes gesneden
 10 a 12 muntblaadjes - 5 cl witte rum
 sodawater of spuitwater - 3 a 4 theelepels (riet)suiker
 ijsblokjes (of nog beter: crushed ijs) - takje munt

Bereiding:

Vul een glas met de muntblaadjes, limoenstukjes en suiker.
 Stamp de muntblaadjes, limoenstukjes en suiker nu met de vijzel zodat de sappen van de muntblaadjes en limoenstukjes er goed uitkomen.
 Vul het glas tot halverwege met ijs. Giet nu de rum en sodawater in het glas en roer. Eventueel ijs toevoegen tot het glas bijna vol is.
 Decoreren met een takje munt. Rietjes erin en geniet!

Liever alcoholvrij? Geen rum, maar Sprite of Seven Up

Brandnetelsoep

Een heel gezonde soep, want brandnetels zijn bloedzuiverend en werken uitstekend tegen reuma en jicht

Benodigheden voor 1 liter soep:

flink wat brandnetels, alleen de jonge toppen
 1 grote ui, in stukken - wit van een prei in stukken
 1 wortel - 1 teentje knoflook in stukjes
 1 aardappel in stukjes - 1 liter groentebouillon
 boter - peper en zout

Bereiding:

In het voorjaar zijn jonge brandnetels te vinden. Pluk ca 100 gr van de bovenste jonge toppen. Overgiet met kokend water en laat even staan. U kan ze nu met de blote handen van de steeltjes plukken. Spoel nog even onder koud water.

Smelt een flinke klont boter in een ruime pan en stoof alle groenten behalve de netels enkele minuten aan. Overgiet met de bouillon en breng aan de kook, voeg nu ook de brandnetels toe. Draai het vuur wat lager en laat zo'n 30 à 40 minuten zachtjes koken.

Mix de soep en breng op smaak met verse zwarte peper en zout en serveer in soepborden, werk eventueel af met een streepje room.

Kruidenpannenkoeken

Bereiding:

Pannenkoekenbeslag maken op gebruikelijke wijze. Meerdere toevoegingen mogelijk: vlierbloesem, fijngesnipperde paardenbloemblaadjes, fijngesnipperde jonge scheutjes van Japanse 1000-knoop, ... Lekker met ahornsiroop

Japanse duizendknoop eetbaar !!!!

De scheuten van de Japanse duizendknoop zijn goed eetbaar. Oogst ze tussen de 15 en 20 centimeter. De smaak is vergelijkbaar met rabarber. Het kan worden gekookt, gestoomd en verwerkt in jams en marmelades, als groente worden gegeten, enz. Het is eigenlijk een behoorlijk gezonde groente, met veel vitamine A en mineralen. En met resveratrol, wat ervoor zorgt dat het lichaam minder calorieën opneemt. Resveratrol komt ook voor in de schil van blauwe druiven. Resveratrol zou een gunstige werking hebben bij het voorkómen van hartaandoeningen en kanker. Het heeft ook een positief effect op de stofwisseling bij obese mensen.

Muntthee

Na'na' (munt) thee is de nationale drank van Marokko en wordt op elk moment van de dag gedronken.

Benodigheden voor 2 grote mokken:

halve liter water - een handvol verse munt
 een zakje muntthee of chinese thee
 1 à 2 eetlepels (riet)suiker

Bereiding:

Breng het water in een pot aan de kook samen met de verse munt, de thee en de suiker. Laat alles 5 minuutjes doorkoken.

In Marokko wordt de muntthee in kleine glaasjes geschonken. Heerlijk !!!!

Menu

Mojito

Brandnetelsoep

Kruidenpannenkoeken

Muntthee

Kookwandeling ... en naamgeving aan ons koetje en stiertje!

Vandaag probeerden we iets nieuws in onze vertrouwde Polder: een plukwandeling, een kooksessie en smuluurtjes.

Eerst een wandeling doorheen het gebied, gewapend met rieten manden en zelfs een weegschaal ... om eetbare kruiden te plukken.

Luk en Ria bleven achter aan het Kijk.punt om tenten op te stellen, tafels en stoelen te schikken en om de soep al aan de kook te brengen.

Danny, Jeanine en Sylvia en een mooie groep kruidenvrouwen en

maar fiere meter Sylvia had ook een mooie mand met suikerbonen bij ... een lekkere tractatie voor allen.

Tijd om onze brandnetelsoep verder af te werken. Geen elektrische toestanden, maar alles door de "passe vite",

nog een vleugje room erbij ... en smullen maar. Twee borden per persoon. Heerlijk met een stukje brood erbij.

Kruiden-pannenkoeken bakken op

enkele campingvuurtjes is een belevenis op zich. Maar iedereen had geduld en de "stenen bankzitters" konden gezellig keuvelen. Ilona, de pannenkoeken waren wel heel lekker, he.

Tot slot nog een muntthee of een vlierbloesemthee ... De namiddag was zeer geslaagd dank zij de perfecte samenwerking van de deelnemers.

Zeker voor herhaling vatbaar!

Ria

-mannen kwamen opgetogen na 1,5 uur terug van hun zonnige wandeling met volle manden brandnetels, muntblaadjes, vlierbloesem, blaadjes van paardenbloemen, ... en jonge scheuten van Japanse duizendknoop. Met z'n allen togen we aan de "arbeid".

Intussen waren ook de peters en meters van onze kalfjes gearriveerd. Tijd voor een officieel moment. Met de mojito in de hand klonken we op May, het koetje en op Andréke, het stiertje, de oogappels van "voedstervader" André VL. Die was dan ook apetrots.

Naamgevers en peters en meters werden met suikerbonen verblijd,

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 24 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polder.blad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich abonneren op het natuurstudietijdschrift Natuur.focus en het ornithologisch blad Natuur.oriolus aan telkens 8,5 euro. Beide tijdschriften samen kosten 14,50 euro.

Abonnement op het tijdschrift Polder.blad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 7 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid. Daar het bestuur niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van brand, worden de rokers er uitdrukkelijk op gewezen dat zij dit doen op eigen risico.

Alle betalingen dienen te gebeuren op volgende rekening:
979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening 293-0212075-88 van de Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "7742 Reseruaatfonds Hobokense Polder".

Contactpersonen

Voorzitter: info@hobokensepolder.be

Danny Jonckheere, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken, 03/828.64.03

Conservator Hobokense Polder: conservator@hobokensepolder.be

Wim Mertens, Jan de Groofstraat 13, 2610 Wilrijk, 03/216.93.62

Redactie en lay out Polder.blad: tijdschrift@hobokensepolder.be

Ria Thys en Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Ledenadministratie, penningmeester en webmaster:

leden@hobokensepolder.be - webmaster@hobokensepolder.be

Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Geleide wandelingen: wandelingen@hobokensepolder.be

Annie Van Zwieten, Zomerdijklaan 4, 2660 Hoboken, 03/828.37.60

Propaganda:

André Driesen, Krekelstraat 124, 2660 Hoboken, 03/829.19.10

Goudklompjes:

André Van Langenhove, Zevenbergenlaan 8, 2660 Hoboken, 03/288.00.81

Gilbert Van de Velde, Van Traynellaan 28, 2660 Hoboken, 03/825.12.75

Natuurbeheer voor schoolklassen:

Roger Desmedt, Vlaamse Kunstlaan 68/3, 2020 Antwerpen, 03/ 237 97 47

Volg ons op Facebook

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door onze natuurgidsen van Natuurpunt Hobokense Polder

Een wandeling in de Hobokense Polder aanvragen?

Hoe doe je dat?

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Website: www.hobokensepolder.be

Raadpleeg deze website voor achtergrondinformatie, foto's en videoclips van activiteiten, de geschiedenis van de Hobokense Polder, laatste info, ...

Polder.flits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Onze afdeling heeft een **open bestuur**. De bestuursvergaderingen vinden in principe plaats op de **derde dinsdag van de maand om 20 u in zaal Moretus, Berkenrodelei 34 te Hoboken**. Alle leden zijn welkom. Zie verder in het tijdschrift voor eventuele wijzigingen.

Platbuik - Guy Borremans

Vos - Pierre Nowosad

Kraamwebspin of Grote wolfspin
Dirk Vanderpe

Weidebeekjuffer - Eva Suls

Dodaars - Johan Bauwens

Grasmus - Guy Borremans

Koekoek - Pierre Nowosad

Groene kikker - Johan Bauwens

Activiteitenkalender

Activiteiten, waar je je op voorhand moet voor inschrijven, zijn in vet gemarkeerd.

- Za 7 juli Natuurbeheer in de Hobokense Polder
- Zo 8 juli Vlinderwandeling in de Polder
- Zo 22 juli **Blote voetenpad in Zutendaal**
- Za 4 aug Natuurbeheer in de Hobokense Polder
- Za 18 aug Natuurbeheer in de Hobokense Polder
- Zo 19 aug **Fietstocht Kalmthout**
- Di 21 aug Bestuursvergadering in Zaal Moretus
- Za 8 sep Bossen De Merode en Averbode
- Zo 16 sep Natuurbeheer in de Hobokense Polder
- Di 18 sep Bestuursvergadering in Zaal Moretus
- Za 22 sep Start herfsttrekkingen Scheldedijk

Cursus De stad, mijn eerste natuur: 2 theorielessen op 3 en 10 oktober, 1 wandeling op 13 oktober

Vr. 5 tot ma. 8 oktober: Herfstweekend: Burlen van de herten en verkenning leefgebied bevers = volzet!

Natuurbeheer: Onze Goudklompjes werken elke woensdag in de Polder en dit van 9.30 u tot ca 14 u.
Voor info: contacteer André Van Langenhove,
03/288 00 81 of Gilbert Van de Velde, 03/825 12 75
Info natuurbeheer met schoolklassen: Roger Desmedt,
03/ 237 97 47

Artikels voor het volgende Polder.blad - met verschijningsdatum 1 oktober 2012 - dienen bij de redactie te zijn op **31 augustus 2012** (zie colofon, blz. 26)

www.hobokensepolder.be